

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи

Кафедра психології освіти

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Психологія освіти, українська мова викладання
Викладачі	Дуткевич Тетяна Вікторівна, професор кафедри психології освіти
Профайл викладачів	http://kaf-psykholohii.kpnu.edu.ua/
E-mail:	Кафедра психології освіти kf_ps@ukr.net викладач dutkevych@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/modedit.php?add=resource&type=&course=7754&section=1&return=0&sr=0
Консультації	Вівторок 16.00, кафедра психології освіти (пл. Польський ринок, 6, каб.26), платформа MOODLE.

2. Анотація до курсу

Вивчення навчальної дисципліни «Психологія освіти» є важливою складовою підготовки фахівця освітнього ступеня «Магістр» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: психологічні основи складових освітнього процесу – навчання, виховання, розвитку в їх єдності та взаємозумовленості. Вивчення навчальної дисципліни «Психологія освіти» передбачає формування у магістрантів розуміння психологічних особливостей комплексної професійно-педагогічної діяльності, що відображає загальну логіку розвитку сучасної освіти, ключовими поняттями якої виступають «цілісний освітній простір» та «особистісна орієнтація освітнього процесу». Суттєвою частиною змісту дисциплін виступає обґрунтування специфіки форм і методів організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів

освіти, розкриття психологічних особливостей діяльності та особистості педагога, психологічних особливостей взаємин у цілісному освітньому просторі.

Дієздатність теоретичного знання перевіряється при моделюванні конкретної форми освітнього процесу за фахом (на практичних заняттях). При цьому магістрант вчиться обґрунтовувати самостійно розроблені моделі, доводити їх продуктивність, аналізувати елементи освітнього процесу, запропоновані іншими.

Міждисциплінарні зв'язки: філософські та історичні науки, анатомія і фізіологія людини, педагогіка, соціологія, кібернетика.

3. Мета та цілі курсу

Метою вивчення навчальної дисципліни “Психологія освіти” є вдосконалення компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо психологічного забезпечення освітнього процесу в сучасному закладі освіти.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- формування здатності керуватися в професійній діяльності знаннями з психології, володіти психологічними основами управління освітнім процесом в інтересах забезпечення всебічного розвитку та психологічного здоров'я здобувачів освіти.
- оволодіння професійно-психологічними знаннями та вміннями вдосконалення освітніх технологій на засадах гуманістичної парадигми.
- формування здатності до організації навчальної діяльності здобувачів освіти з урахуванням їх психологічних особливостей.
- засвоєння професійно-психологічних знань та вмінь виховної та організаційної діяльності.
- створення основ для розвитку і саморозвитку педагогічного професіоналізму й професійно-педагогічної культури.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний, комбіноване навчання, дистанційне навчання із використанням додатків Moodle, Google Meet, Zoom, Viber).

5. Програмні компетентності навчання

ЗК 4 . Здатність генерувати нові ідеї, виявляти та розв'язувати проблеми у професійній діяльності, враховуючи положення академічної доброчесності й використовуючи адекватні методи дослідження (інноваційна).

СК 03 Здатність до передачі навчального матеріалу, що стосується формування умінь, навичок у рухових діях із різних видів фізичної активності, формування знань у питаннях із фізичної культури в закладі загальної середньої освіти на засадах студентоцентрованого підходу (навчальна).

СК 04 Здатність реалізовувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології та самостійно розробляти методики різнобічного розвитку дітей в освітньому процесі з фізичної культури (розвивальна).

СК 06 Здатність визначати і враховувати під час реалізації різних форм фізичної культури психофізіологічні особливості дітей для посилення мотивації, формування позитивної самооцінки, я-ідентичності, ціннісного ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя (психологічна).

СК 07 Здатність виявляти шанобливе ставлення, цінувати особистість кожної дитини та забезпечувати їй можливість керувати власними емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури (емоційно-етична).

СК 08 Здатність до рівноправної дії і взаємодії з дітьми, залученими фахівцями при проведенні індивідуальних і групових занять з фізичної культури (педагогічного партнерства).

СК 09 Здатність створювати для дітей під час занять з фізичної культури безпечне освітнє середовище, використовуючи відповідні технології, а також здійснювати просвітницьку діяльність щодо безпеки життєдіяльності, санітарії, гігієни, формувати культуру здорової й безпечної життєдіяльності та зберігати власне фізичне, психічне, духовне здоров'я (здоров'язбережувальна).

СК 15 Здатність виокремлювати напрями, завдання і способи їх вирішення, що пов'язані з професійним розвитком фахівця, шляхом набуття нових знань, умінь, навичок (здатність до самоосвіти впродовж життя).

СК 16 Здатність критично оцінювати власну професійну діяльність та визначати шляхи, способи усунення наявних недоліків в організації, формуванні та реалізації змісту фізичної культури дітей у закладі загальної середньої освіти (рефлексивна).

6. Результати навчання

ПРН 04 Генерує нові ідеї, виявляє і розв'язує проблеми у професійній діяльності з урахуванням положень про академічну доброчесність і використанням адекватних методів дослідження.

ПРН 08 Здійснює освітню діяльність із формування умінь, навичок дітей у рухових діях із різних видів фізичної активності, знань у питаннях фізичної культури на засадах персоналізованого підходу.

ПРН 09 Здійснює різнобічний розвиток дітей під час реалізації різних форм фізичної культури за допомогою самостійно розроблених методик та наявних інноваційних педагогічних, медико-біологічних, інформаційних технологій.

ПРН 11 Використовує дані про психофізіологічні особливості дітей для посилення їхньої мотивації, формування позитивної самооцінки, я-ідентичності, ціннісного ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя, у тому числі шляхом керування емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури.

ПРН 12 Ураховує під час професійної діяльності цінність особистості кожної дитини, виявляє шанобливе ставлення до них, спроможний керувати власними емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури.

ПРН 13 Виявляє навички командної роботи, вміння рівноправно діяти і взаємодіяти з дітьми під час проведення різних форм фізичної культури, створюючи можливості для самореалізації кожного учасника (творення власних цілей, рефлексія, самоконтроль).

ПРН 14 Забезпечує дітям на заняттях із фізичної культури безпечне освітнє середовище, використовуючи відповідні педагогічні технології для формування знань про правила безпеки життєдіяльності, особисту гігієну, фізичну активність і відпочинок, здорове харчування, запобігання шкідливим звичкам, санітарні, протиепідемічні правила і норми, а також дотримуючись їх та здійснюючи профілактичні заходи зі збереження власного фізичного, психічного, духовного здоров'я.

ПРН 20 Аналізує можливості особистого професійного розвитку, визначає оптимальні зміст і форми, критерії досягнутих результатів, планує подальші дії з такого розвитку; набуває нових знань, умінь і навичок професійної діяльності, у тому числі долученням до діяльності професійних спільнот.

ПРН 21 Визначає сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності, відповідність професійних компетентностей чинним вимогам, а також шляхи і способи усунення існуючих недоліків в організації, формуванні, реалізації змісту фізичної культури для досягнення її мети.

У результаті вивчення курсу «Психологія освіти» студенти повинні володіти:

- знаннями з основ психології навчально-пізнавальних процесів здобувачів освіти, вмінні використовувати їх з метою управління освітнім процесом.
- професійно-психологічними знаннями та вміннями з удосконалення освітніх технологій на засадах гуманістичної парадигми.
- методами та прийомами організації навчальної діяльності здобувачів освіти з урахуванням їх психологічних особливостей.
- навичками застосування професійно-психологічних знань у виховній та організаційній діяльності.
- основами надання психологічної підтримки, корекції, подолання різного типу стресогенних факторів у здобувачів освіти.
- мотивами, способами, методами розвитку і саморозвитку педагогічного професіоналізму й професійної культури.

7. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Форма здобуття вищої освіти	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Освітньо-професійна програма Рівень вищої освіти, Спеціальність/предметна спеціальність, Галузь знань, Кваліфікація	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура) другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) предметна спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура) галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Кваліфікація: Магістр середньої освіти (Фізична культура). Вчитель фізичної культури закладу загальної середньої освіти	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура) другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) предметна спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура) галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Кваліфікація: Магістр середньої освіти (Фізична культура). Вчитель фізичної культури закладу загальної середньої освіти -
Рік навчання/ рік викладання	Перший	
Семестр вивчення	<i>Перший</i>	
Обов'язкова/вибіркова	Обов'язкова	Обов'язкова

Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити ЄКТС	3 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	90 год.	90 год.
Кількість годин навчальних занять	30 год.	12 год.
Лекційні заняття	12 год.	4 год.
Практичні заняття	18 год.	8 год.
Семінарські заняття	0 год.	0 год.
Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	60	78
Форма підсумкового контролю	залік	залік

8. Пререквізити курсу

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти.

Вивчення "Психології освіти" спирається на знання студентами навчальних дисциплін "Психологія", "Педагогіка".

8. Методи навчання.

Лекції (з використанням методів пояснення нового матеріалу, елементів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням кейс-методу, навчальних дискусій, бесіди, діалогу; групових методів; практичних завдань, самостійної роботи), єдність дедукції та індукції, робота з навчальною літературою, робота у модульному об'єктноорієнтованому навчальному середовищі Moodle.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Практичні завдання, проблемно-творчі завдання, тестові завдання, модульна контрольна робота.

10. Організація навчання – перелік тем

Тема 1. Психологія освіти як галузь наукового знання

- Тема 2. Гуманістична парадигма освітнього процесу
- Тема 3. Психологічні особливості технологій освіти
- Тема 4. Актуальні питання психології навчальної діяльності (учіння)
- Тема 5. Актуальні питання психології навчання як співпраці педагога зі здобувачами освіти
- Тема 6. Психологічні закономірності організації та розвитку уваги учнів в освітньому процесі
- Тема 7. Управління педагогом пізнавальним процесом сприймання в учнів
- Тема 8. Психологічні закономірності організації та розвитку пам'яті учнів в освітньому процесі
- Тема 9. Психологічні закономірності організації та розвитку мислення учнів в освітньому процесі
- Тема 10. Актуальні питання психології виховання
- Тема 11. Робота педагога зі здобувачами освіти, які пережили психічну травму.
- Тема 12. Психологічні особливості педагогічного професіоналізму
- Тема 13. Конфліктологічна культура педагога
- Тема 14. Психологія педагогічної творчості

11. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

12. Політики курсу

Відвідування занять і усунення пропущених занять. Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» <https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view> , здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати (перескладати) екзамени, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та практичні заняття навчальної дисципліни. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою. Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР), самостійної та індивідуальної роботи менше, ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Лекційні заняття. Структура кожного лекційного заняття поділяється на окремі питання, включає план та подальше його розкриття. Ефективність слухання курсу лекцій значною мірою залежить від активності та самостійності студента при підготовці до сприйняття

лекційного матеріалу. Ця активність та самостійність повинні виявлятися не тільки у тому, щоб конспектувати зміст лекцій, а головне у тому, щоб усвідомити необхідність вивчення сучасного психологічного доробку, що складає умову правильного сприйняття та засвоєння знань з психології на підставі самопідготовки до наступної лекції, практичного заняття. Деякі питання, терміни, положення, які розглядаються на лекції і практичних заняттях, Ви можете недостатньо розуміти, що потребує додаткового ознайомлення з науковою літературою. Цей матеріал треба не тільки підібрати але і спеціально помітити, щоб запитати про нього у лектора або з'ясувати самому за допомогою підручника, словників та енциклопедій.

Практичні заняття. До практичних занять викладач повідомляє:

- теми та запитання, які потребують Вашого вивчення;
- список літератури та інтернет-адреси інформаційних ресурсів, де Ви зможете знайти необхідний матеріал для підготовки питань практичних і самостійних робіт у повному обсязі;
- завдання самостійної роботи. Цей вид підготовки передбачає виступи на практичних заняттях або ж індивідуальні звітування про виконання на консультаціях викладача.

Література. Робота з вивчення рекомендованої літератури є основним видом підготовки студентів до практичних занять та екзамену. Конспект курсу лекцій не може замінити підручник, оскільки в лекціях немає можливості викласти увесь зміст у повному обсягу. Пророблюючи підручник та рекомендовану літературу, студенту важливо користуватися рекомендаціями викладача до вивчення цієї дисципліни. Це дає можливість чітко усвідомити обсяг знань за кожною темою та їх послідовність. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Самостійна робота. Знаяна частина змісту навчальної дисципліни виділяється на самостійне опрацювання. Самостійна робота повинна бути чітко спланована на увесь період навчання. Щоб зрозуміти матеріал, перше сприйняття розділу або параграфу повинно бути спрямовано на виділення в ньому головного, центральної думки. Важливо прослідкувати, як ця думка розвивається та обґрунтовується. Після цього навчальний матеріал розбивається на завершені за смыслом частини й кожна частина поділяється на складові (виділяється головна частина думки). Конспектувати необхідно тільки після того, коли матеріал до кінця зрозумілий. Конспект повинен бути скороченим. Записувати рекомендується основну думку, а також невідомі Вам способи обґрунтування, визначення, розкриття термінології та понять. В окремих випадках конспект може уявляти собою тільки план та скорочені тези проробленого матеріалу. Стислий конспект є результатом напруженої розумової діяльності студента над змістом підручника. Пророблений та законспектований таким чином навчальний матеріал засвоюється найбільш повно та міцно. Конспектувати посібник та рекомендовану літературу доцільно у тому ж зошиті, у якому записані лекції. Це дозволяє співвіднести матеріали конспектування літератури та лекції, взаємно їх доповнити та систематизувати. Самоконтроль щодо виконання навчальних завдань забезпечує подолання труднощів, які можуть виникнути при цьому та є необхідною умовою Вашої успішної роботи.

Консультації. Якщо у Вас виникають питання, то Ви завжди можете звернутись із ними до викладача. Викладач призначає консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих Вам питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань. А також Ви можете звернутись на кафедру психології освіти за літературою, за методичними рекомендаціями та іншими навчальними матеріалами.

Запізнення у подачі завдання (письмових робіт). Здобувачам вищої освіти, які вчасно не мають можливості здати домашні завдання, викладач надає можливість для їх повторного виконання і здачі у визначений ним термін.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

У неформальній освіті:

-закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);

-підготовка конкурсної наукової роботи, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);

-призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В інформальній освіті:

-наявність наукової публікації, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

13. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів за змістовими модулями

залік

Поточний і модульний контроль (100 балів)			сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	
30	50	20	100

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти

Завершується вивчення заліком, оцінка якого визначається сумою балів, набраних за такі види робіт:

На практичних заняттях — від 18 (мінімально) до 30 (максимально) балів за модуль;

За модульну контрольну роботу — від 30 (мінімально) до 50 (максимально) балів;

За самостійну роботу — від 12 (мінімально) до 20 (максимально) балів;
Залік 60-100 балів.

Поточний контроль

30 балів

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами роботи на практичних заняттях за модуль складає 30 балів (за умови виконання всіх видів роботи, які передбачені планами практичних занять).

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12. Оцінювання на навчальних заняттях переводяться у 30-бальну систему у наступному порядку:

(Сер. бал.х 0,05 +0,4) х 30

Об'єм пройденого матеріалу	Бали що нараховуються за 12-бальною системою оцінювання
1. Конспект в робочому зошиті лекційного курсу або першоджерел (самостійна робота) –лекційні заняття № 1-6.	4-12
2. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – лекційні заняття № 1-6.	4-12
3. Вирішення проблемних ситуацій, виконання творчих та індивідуальних завдань, участь у груповій роботі (дискусіях), завдання на узагальнення та систематизацію під час практичних занять № 1-9.	4-12

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття викладач робить відмітку в журналі обліку роботи академічної групи, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними, відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати явища освітнього процесу, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати повідомлення і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії; формулює визначення; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості освітніх процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний

		до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
--	--	---

Самостійна робота - 20 балів

Самостійна робота оцінюється за наслідками перевірки виконання завдань, винесених на самостійну роботу, під час практичних занять та консультацій.

Критерії оцінювання відповідей студентів на питання самостійної роботи

Критерії	Бали
<ul style="list-style-type: none"> - свідоме, глибоке і повне засвоєння і розуміння програмного матеріалу; - виклад матеріалу логічний, послідовний, лаконічний, аргументований; - уміння аналізувати відповідні положення, поняття, твердження; - самостійне, творче застосування знань. 	18-20 балів
<ul style="list-style-type: none"> - свідоме, з незначними помилками і прогалинами засвоєння програмного матеріалу; - деякі порушення логіки та послідовності відповіді; - самостійне репродуктивне застосування знань. 	15-17
<ul style="list-style-type: none"> - механічне засвоєння програмного матеріалу з великими прогалинами; - порушення логіки та недостатня самостійність мислення. - репродуктивне застосування знань за вказівками викладача. 	12-14
<ul style="list-style-type: none"> - фрагментарне засвоєння матеріалу з великими прогалинами; - відсутність самостійності, неспроможність виправити помилки при зауваженні чи додаткових запитаннях. 	До 12 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (у формі відповідей на питання)

Оцінка відмінно (А) 47-50 балів. Студент повно та глибоко розкриває та грамотно викладає теоретичні питання, наводить приклади та робить оригінальні висновки, що віддзеркалюють його розуміння питання. При виконанні практичного завдання студент влучно застосовує системні знання програмового навчального матеріалу, переконливо обґрунтовує свої рішення, наводить приклади.

Оцінка дуже добре (В) 43-46 балів. Студент повно та глибоко розкриває та грамотно викладає теоретичні питання, надає оригінальні висновки, що віддзеркалюють його розуміння питання. Однак виявляються окремі неточності, несуттєві граматичні/стилістичні огріхи. При

виконанні практичного завдання студент влучно застосовує узагальнені знання програмового навчального матеріалу, обґрунтовує свої рішення, наводить приклади.

Оцінка добре (С) 39-42 балів. Студент повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог, оригінальні висновки відсутні, виявляються неточності, граматичні/стилістичні огріхи, недбалість оформлення. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але рішення та приклади не досить обґрунтовані.

Оцінка задовільно (D) 35-38 балів. Студент поверхово розкрив теоретичні питання, приклади та висновки відсутні або недоречні. Виявляються суттєві неточності, граматичні/стилістичні огріхи, недбалість оформлення. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок за рахунок недостатнього розуміння програмового матеріалу.

Оцінка задовільно (E) 30-34 балів виставляється, коли студент розкрив окремі теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, не спроможний обґрунтувати відповідь.

Оцінка незадовільно (FX) 25-29 балів виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не спромігся виконати практичні завдання. Як правило, студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) до 25 балів виставляється студенту, який не засвоїв програмовий матеріал або певний елемент його змісту, виявляє фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Залік (100 балів) – бали визначаються додаванням балів, отриманих за роботу на практичних заняттях, самостійну роботу та модульну контрольну роботу, і становить максимум 100 балів. При отриманні менше 60 балів студент отримує «не зараховано» і має можливість перескладати залік.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

У неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи, тема якої відповідає змісту освітнього компоненту;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді з психології.

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації, тема якої відповідає змісту освітнього компоненту.

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Психологія освіти»

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації студентом поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету.

Здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі заліку, отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки.

Ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії, яку створюють за розпорядженням декана факультету.

За неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачу вищої освіти не присвоюють.

Рекомендована література

Основна

1. Групові форми роботи в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (досвід упровадження) / [авт. кол. В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Ю. П. Гопкало, Т. Б. Гніда, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук] ; заг. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2020. 122 с.
2. Дуткевич Т.В. Психологія освіти: робоча програма і практикум : навчально-метод. посіб. Київ: КНТ, 2023. 98 с.
3. URI: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7571>
4. Дуткевич Т.В., Савіцька О.В. Навчально-дослідницькі завдання з психології освіти: навчально-методичний посібник. Київ: Видавництво «КНТ», 2024. 342 с. <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8061>
5. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник/Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. Київ: ФОП Нічога С.О. 2020. 196 с.
6. Науково-методичні основи психологічного супроводу діяльності вчителя в умовах реформування освіти (діагностика і корекція). Практичний посібник. / авт. кол.: за наук. ред. В. Панка. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України, 2022. 192 с.
7. **Нова** українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
8. Учитель І. Б. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник [електронне видання] / І. Б. Учитель, М. В. Сурякова, І. Б. Батраченко. Дніпро: Середняк Т. К., 2021. 162 с.

9. **Чикун Л. М. Психологічне забезпечення впровадження відновних практик у закладі освіти: збірник матеріалів. Піщане. 2022. 85 с. Допоміжна**

1. Кращі практики психолого-педагогічного супроводу та підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнних дій і збройних конфліктів, надання соціально-психологічної допомоги постраждалим від насильства та торгівлі людьми <https://imzo.gov.ua/psyholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/krashchi-praktyky-psykholoho-pedahohichnoho-suprovodu-ta-pidtrymky-uchasnykiv-osvitn-oho-protsesu-v-umovakh-voiennykh-diy-i-zbroynykh-konfliktiv-nadannia-sotsial-no-psykholohichnoi-dopomohy-postrazhda/>
2. Максименко С.Д. Генетична психологія учіння людини: монографія. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 206 с.
3. Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В.О., Сисоєва С.О. К.: ВП «Едельвейс», 2013. 728 с.
4. Педагогічна психологія: Підручник / М.Б. Євтух, Е.В. Лузік, Н.В. Ладогубець, Т.В. Ільїна. Київ: Кондор Видавництво, 2015. 420 с.
5. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник. / за ред. Кісарчук З. К. Київ : ТОВ «Видавництво «Логос», 2015. 207 с.
6. Психолого-педагогічна робота у загальноосвітніх навчальних закладах з профілактики насильства над дітьми : Метод. посіб. / за заг. ред. Т. Цюман ; автори-упоряд. Т. Вовчок, Н. Степура, І. Даниленко та ін. Київ: ВПЦ «Експрес», 2009. 328 с.
7. Психологічний супровід як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів : [методичний посібник] / Д.Г. Кравченко, О.М. Кокун, Н.М. Панасенко [та ін.] за ред.С.Д. Максименка. Київ: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2015.106 с.
8. Теорія та практика управління професійним розвитком науково-педагогічних педагогічних працівників в умовах трансформаційних змін в освіті : кол. моногр. / Є. Р. Чернишова, Л. М. Колосова, Н. В. Любченко, М. Е. Морозова ; за наук. ред. Є. Р. Чернишової. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 296 с.